

Lesson 3 She wore the dresses made by her tailor

A PATTERNS

| ▶ 1.37 |

Listen to the recording and read aloud.
Learn all the underlined words and expressions.

- 1 We didn't invite them, but they came all the same.
They came uninvited! What could we do about it?

The burglar attacked us, although he wasn't armed.
He attacked us, unarmed! How could we avoid his attack? ❶

Kate inspired her, so she took an interest in painting.
Inspired by Kate, she took an interest in painting.
- 2 Armed with a bomb, the terrorist got on the bus. | ▶ 1.38 |
Armed with a machine gun, he entered the city hall.

Paul worked at a school, employed as a teacher.
Jane worked at a hospital, employed as a nurse.
- 3 'We read the letters written on the notice board.' | ▶ 1.39 |
'What did you do?'
'We read the letters that the staff put on the notice board.'

'They picked up the apples scattered on the floor.'
'What did they do?'
'They picked up the apples that someone scattered on the floor.' ❷

'Jane picked the flowers planted in this garden.'
'What did she do?'
'She picked the flowers that someone planted in this garden.'
- 4 'Sue wore only dresses made by her tailor.' 'Why?' ❸ | ▶ 1.40 |
'Because only the dresses that her tailor made fitted her well.'

'Jack ate only meals cooked by his mother.' 'Why?'
'Because only the meals that his mother cooked tasted good to him.'

'Janet's cat will only eat boiled food.' 'Why?'
'Because only boiled food tastes good to him.'

'Mark's dog will eat only chopped meat.' 'Why?'
'Because chopped meat is the only thing it wants to eat.'

Lekcja 3 Nosiła sukienki uszyte przez jej krawca

A WZORY

Wysłuchaj nagrania i przeczytaj na głos.
Naucz się wszystkich podkreślonych słów i wyrażeń.

- 1 Nie zaprosiliśmy ich, ale przyszli i tak.
Przyszli niezaproszeni! Co mogliśmy zrobić z tym?

Włamywacz zaatakował nas, chociaż nie był uzbrojony.
Zaatakował nas nieuzbrojony! Jak mogliśmy uniknąć jego ataku?

Kasia zainspirowała ją, więc zaczęła interesować się malarstwem.
Zainspirowana przez Kasię, zainteresowała się malarstwem.
- 2 Uzbrojony w bombę terrorysta dostał się do autobusu.
Uzbrojony w karabin maszynowy, wszedł do ratusza.

Paweł pracował w szkole, zatrudniony jako nauczyciel.
Janina pracowała w szpitalu, zatrudniona jako pielęgniarka.
- 3 – Przeczytaliśmy listy wypisane na tablicy ogłoszeń.
– Co zrobiliście?
– Przeczytaliśmy listy, które pracownicy umieścili na tablicy ogłoszeń.

– Podnieśli jabłka rozrzucone po podłodze.
– Co oni zrobili?
– Podnieśli jabłka, które ktos rozrzucił po podłodze.

– Janina zerwała kwiaty zasadzone w tym ogrodzie.
– Co zrobiła?
– Zerwała kwiaty, które ktos zasadził w tym ogrodzie.
- 4 – Zuza nosiła tylko sukienki zrobione przez jej krawca. – Czemu?
– Bo tylko sukienki, które jej krawiec robił, leżały na niej dobrze.

– Jacek jadał tylko posiłki ugotowane przez swoją matkę.
– Dlaczego? – Bo tylko posiłki, które jego matka gotowała, smakowały mu.

– Kot Janki jada tylko gotowane jedzenie. – Dlaczego?
– Ponieważ tylko gotowane jedzenie smakuje mu dobrze.

– Pies Marka jada tylko siekane mięso. – Dlaczego?
– Ponieważ siekane mięso to jedyna rzecz, jaką chce jeść.

5 Spoken language is always more difficult to understand | ► 1.41 | than written language. It's also a widespread myth that adults learn languages slower (more slowly) than children.

The hidden treasure was found by the pirates on a long-forgotten island. It was buried in a well-chosen place.

The troops could cross the frozen river because the ice was half a metre thick. That's why they could proceed even faster than originally planned.

6 'They left no food in the fridge.' 'What did you say?' | ► 1.42 |
'I said there was no food left in the fridge.'

'They asked me no questions.' 'What did you say?'
'I said there were no questions asked.'

'They gave no answers to our questions.' 'Sorry?'
'I said there were no answers given.'

'They gave me a half-done steak.' 'Pardon?'
'I said the steak was half-done (rare). I wanted mine well-done.'

7 'Excuse me. Where is my luggage?' | ► 1.43 |
'I'm sorry but it's either lost or stolen.'

'I managed to avoid the troublesome questions in the exam.'
'That was lucky. Well done.'

'Do you know the song by The Corrs 'Forgiven not forgotten'?'
'No. I have never heard it.'

Dialogue box

► 1.44 |

5 Język mówiony jest zawsze trudniejszy do zrozumienia niż język pisany. To także rozpowszechniony mit, że dorośli uczą się języków wolniej niż dzieci.

Ukryty skarb został znaleziony przez piratów na dawno zapomnianej wyspie. Był zakopany w dobrze wybranym miejscu.

Oddziały mogły przekroczyć zamarznąłą rzekę, gdyż lód miał pół metra grubości. Dlatego mogli posuwać się nawet szybciej niż z początku planowali.

6 – Nie zostawili żadnego jedzenia w lodówce. – Co powiedziałaś?
– Powiedziałam, że nie ma zostawionego jedzenia w lodówce.

– Nie zadawali mi żadnych pytań. – Co powiedziałeś?
– Powiedziałem, że nie zadawano żadnych pytań.

– Nie udzielili żadnych odpowiedzi na nasze pytania. – Słucham?
– Powiedziałam, że nie udzielono żadnych odpowiedzi.

– Dali nam niedopieczony (w połowie zrobiony) stek. – Co proszę?
– Powiedziałem, że stek był niedopieczony. Chciałem mój dopieczony.

7 – Przepraszam. Gdzie jest mój bagaż?
– Przykro mi, ale albo zginął, albo go skradziono.

– Zdołałam uniknąć kłopotliwych pytań na egzaminie.
– To było szczęście! Dobra robota (dobrze zrobione).

– Czy znasz piosenkę grupy Corrs „Przebaczone nie zapomniane”?
– Nie. Nigdy jej nie słyszałem.

REMARKS

- 1 **He attacked us, unarmed** – może być zrozumiane: *zaatakował nas nieuzbrojony* lub *zaatakował nas, nieuzbrojonych*.
- 2 **Apple** *jabłko* oraz *jabłoń* są ze sobą spokrewnione, co widać w sekwencji liter.
- 3 **Tailor** *krawiec* pochodzi od słowa oznaczającego *wcięcie*. Porównajmy z polską *talią* – wcięciem nad biodrami. Krawiec zatem to ten, który obcina, wycina (krawa) sukno, tworząc ubranie.

B SPELLING AND PRONUNCIATION

1. Wymowa i pisownia – wyrazy wyjątkowe | ► 1.45 |
- **ate**, czas przeszły od **eat** *jeść*, połowa Brytyjczyków wymawia AIT, a połowa AT.
 - **bomb** /bom/ *bomba*. Końcowego **b** w wyrazach zakończonych na **mb** nie wymawia się: **climb** *wspinać się*, **numb** *znieczulać, drętwieć*, **comb** *grzebień*, **limb** *kończyna*.
 - **pirate** *pirat*. Nieakcentowane samogłoski – w tym przypadku **a** – mają słabe brzmienie. Podobnie: **private** *szeregowiec*.
 - **steak** /stake/ *stek* – są jeszcze tylko dwa wyrazy zawierające sekwencję liter **ea**, które wymawia się jak sekwencję **ay**. Są nimi **break** *łamać, niszczyć, psuć* oraz **great** *wielki*.
2. Wymowa i pisownia – kontrasty. Litera **o** w sylabach otwartych (zakończonych na samogłoskę) ma długie, dyfongiczne brzmienie; w sylabach zamkniętych (zakończonych na spółgłoskę) – ma krótkie samogłoskowe brzmienie. Dwie spółgłoski po akcentowanej samogłosce pokazują, jak ją odczytywać: | ► 1.46 |

co'ma	-	com'ma	Po'land	-	Hol'land
do'nor	-	bon'net	ho'ping	-	hop'per
po'ker	-	soc'cer	ho'ly	-	hol'low
do'cile	-	fos'sil	mo'lar	-	hol'ler

C GRAMMAR

1. Są trzy pochodne formy czasownika. Na przykładzie wyrazu **write** *pisać* przedstawiają się one następująco: I) **(to) write** *pisać*, II) **writing** *pisanie; pisać; piszący* oraz III) **written** *napisany*. W terminologii gramatycznej formę taką jak **(to) write** nazywamy bezokolicznikiem (**infinitive**), **writing** imiesłowem czynnym czasu teraźniejszego (**present active participle**), zaś **written** imiesłowem biernym czasu przeszłego (**past passive participle**).
2. Forma czasownika zilustrowana wyżej na przykładzie słowa **written** odpowiada na pytanie *jaki, jaka, jakie?*, a więc na przykład *napisany, zrobiony, przeczytany, zauważony, zbiegły, wylany* itp. W języku angielskim przeważająca większość czasowników tworzy tę formę poprzez dodanie końcówki **(e)d** – tej samej, która tworzy czas przeszły):

discuss	<i>omawiać</i>	discussed	<i>omówiony</i>
paint	<i>malować</i>	painted	<i>pomalowany</i>
repair	<i>naprawiać</i>	repaired	<i>naprawiony</i>
describe	<i>opisywać</i>	described	<i>opisany</i>

Painted wall to *pomalowana ściana*, **discussed problem** to *omawiany problem*, a **tired worker** to *zmęczony pracownik*.

Jest też grupa czasowników, które mają swą własną formę, odpowiadającą na pytanie *jaki, jaka, jakie?*. Są to te same czasowniki, które również mają swą własną formę czasu przeszłego. Tych form należy wyuczyć się na pamięć:

draw	<i>rysować</i>	drawn	<i>narysowany</i>
break	<i>psuć, tłuc</i>	broken	<i>zepsuty, stłuczony</i>
steal	<i>kraść</i>	stolen	<i>skradziony</i>
learn	<i>uczyć się</i>	learnt	<i>nauczony</i>
feed	<i>karmić</i>	fed	<i>nakarmiony</i>
make	<i>robić</i>	made	<i>zrobiony</i>

W przeważającej większości przypadków ta szczególna forma czasownika kończy się na **(e)n**, czasem na **t**, **d** lub **de**, co upodabnia je do form regularnych. Zauważmy, że ich polskie odpowiedniki również (po odcięciu końcówek wskazujących na rodzaj, liczbę i przypadek, jak *y, a, e* itp.) kończą się albo na **n** – *zrobion-y, napisan-y, zastrzelon-a, przeczytan-e, policzen-i, wykształcon-e, wywrócon-yh* – albo na **t** – *przebyt-y, uszyt-e, rozbit-a, owinięt-e* itp.

Written text to *napisany tekst*, **broken glass** to *stłuczona szklanka*, a **stolen money** to *skradzione pieniądze*; a **thing is cut** *przedmiot jest ucięty*, **the stick is bent** *patyk jest zgięty* itp.

3. Zastosowanie omawianych form czasownika w zdaniu wydatnie skraca wypowiedź. Porównajmy:

Scared by the dog, he ran away.
 = **He ran away because he was scared by the dog.**
 = **He ran away because the dog scared him.**

4. Tę formę czasownika (wraz z całym wyrażeniem, które się do niej odnosi) wydziela się od reszty zdania przecinkiem, a wydzielony fragment może zajmować różne pozycje w zdaniu:

Scared by the dog, he ran away. = He ran away, scared by the dog.

- Exercise 1A.** Wysłuchaj nagrania i przeczytaj na głos. | ► 1.47 |
Zauważ podobieństwo w użyciu form imiesłowowych (*zrobiony, przygotowany, napisany, rozsypany*) w językach polskim i angielskim.

- 1 Sue only eats food cooked by her mother.
- 2 I received some letters written by Johnny.
- 3 They had dinner prepared for them by their mum.
- 4 Lucy often waters the flowers planted by her grandmother.
- 5 Sandra read a note written just for her. (*notatka*)
- 6 Now I'm reading a book bought by Chris a week ago.

- Exercise 2A.** Wysłuchaj nagrania i przeczytaj na głos. | ► 1.48 |
Zauważ podobieństwo w użyciu form imiesłowowych (*zrobiony, przygotowany, napisany, rozsypany*) w językach polskim i angielskim.

- 1 He visited us, uninvited.
- 2 The soldier crossed the border, unarmed.
- 3 She attended the classes, unprepared. (*nieprzygotowana*)
- 4 Rita always switches the light off, unasked. (*niepytana*)
- 5 He left his bedroom, undressed. (*nieubrany*)
- 6 Josh appeared in our house, unexpected. (*nieoczekiwany*)

- Exercise 3A.** Zbuduj poprawne zdania wg wzoru. | ► 1.49 |
Zauważ zbieżne użycie polskich i angielskich form imiesłowowych.

- 1 We were excited because the movie was exciting.
- 2 Oliver was surprised because the gift was surprising.
- 3 Paul was tired because of the tiring job.
- 4 These confusing questions made them confused.
- 5 Those frightening pictures made people frightened.
- 6 She was amused by the amusing stories.
- 7 I am interested in history because history is interesting.
- 8 We were disappointed by the disappointing news.
- 9 His annoying words made everybody annoyed.
- 10 I was shocked by her shocking behaviour.
- 11 Paul must be disgusted by that disgusting picture.
- 12 The people were fascinated because they watched a fascinating show.

- Exercise 1B.** Zamień podane zdania według wzoru.
We picked up the apples that someone scattered on the floor.
→ We picked up the apples scattered on the floor.

- 1 Sue only eats food that her mother cooks.
- 2 I received some letters that Johnny wrote.
- 3 They had dinner that their mum prepared for them.
- 4 Lucy often waters the flowers that her grandmother planted.
- 5 Sandra read a note that someone wrote just for her.
- 6 Now I'm reading a book that Chris bought a week ago.

- Exercise 2B.** Zamień podane zdania według wzoru.
He painted the wall though I did not ask him to.
→ He painted the wall, unasked.

- 1 He visited us though we didn't invite him.
- 2 The soldier crossed the border though he wasn't armed.
- 3 She attended the classes though she was not prepared.
- 4 Rita always switches the light off though we don't ask her to.
- 5 He left his bedroom though he didn't get dressed.
- 6 Josh appeared in our house though nobody expected him.

- Exercise 3B.** Zbuduj poprawne zdania wg wzoru.
We are (excite) because the movie was (excite).
We are excited because the movie was exciting.

- 1 We were (excite) because the movie was (excite).
- 2 Oliver was (surprise) because the gift was (surprise).
- 3 Paul was (tire) because of the (tire) job.
- 4 These (confuse) questions made them (confuse).
- 5 Those (frighten) pictures made people (frighten).
- 6 She was (amuse) by the (amuse) stories.
- 7 I am (interest) in history because history is (interest).
- 8 We were (disappoint) by the (disappoint) news.
- 9 His (annoy) words made everybody (annoy).
- 10 I was (shock) by her (shock) behaviour.
- 11 Paul must be (disgust) by that (disgust) picture.
- 12 The people were (fascinate) because they watched a (fascinate) show.

- Word Focus 1A.** Wysłuchaj nagrania i przeczytaj na głos. | ▶ 1.50 | Zapamiętaj, że przysówek **up** dodany do czasownika zmienia jego znaczenie, tak jak czyni to przedrostek w języku polskim, gdzie np. *rwać* ≠ *przerwać*.

pick ⇔ **pick up**

- 1 I am very busy. Could you pick up the phone?
- 2 Did you pick a lot of mushrooms?
- 3 We always pick up our children from school.
- 4 Pick up that spoon and put it on the table.
- 5 You can pick flowers from my garden if you want.
- 6 I picked up that book from the floor just now (*dopiero co*).

- Word Focus 2A.** Wysłuchaj nagrania i przeczytaj na głos. | ▶ 1.51 | Z pomocą w zapamiętaniu różnicy znaczeń może przyjść etymologia: **for-give** *przebaczać*, to inaczej *darować komuś winę*, a *darować*, *dawać* = **give**.

forget ⇔ **forgive**

- 1 You never forget how to ride a bike.
- 2 I can't forgive his behaviour last night. (*zachowanie*)
- 3 Try not to forget about feeding the cat!
- 4 Forgive me my asking, but why did you do that?
- 5 He apologised to you, so why won't you forgive him?
- 6 I can't forget what happened. The fire was terrible.

- Word Focus 3A.** Wysłuchaj nagrania i przeczytaj na głos. | ▶ 1.52 | Podobieństwo obu wyrazów wynika z ich prawdopodobnie wspólnego pochodzenia.

scatter ⇔ **shatter**

- 1 The windows were completely shattered by the storm.
- 2 Someone scattered these pills on the table.
- 3 The wind scattered the papers all over the room.
- 4 I dropped the glass and it shattered on the floor.
- 5 What a mess. Clothes are scattered all over the room. (*bałagan*)
- 6 The force of the explosion shattered the windows.

- Word Focus 1B.** Wstaw **pick** *zrywać (kwiaty, owoce)* lub **pick up** *podnosić, odebrać kogoś skądś* w odpowiedniej formie.

pick ⇔ **pick up**

- 1 I am very busy. Could you the phone?
- 2 Did you a lot of mushrooms?
- 3 We always our children from school.
- 4 that spoon and put it on the table.
- 5 You can flowers from my garden if you want.
- 6 I that book from the floor just now.

- Word Focus 2B.** Wstaw **forget** *zapominać* lub **forgive** *wybaczać* w odpowiedniej formie.

forget ⇔ **forgive**

- 1 You never how to ride a bike.
- 2 I can't his behaviour last night.
- 3 Try not to about feeding the cat!
- 4 me my asking, but why did you do that?
- 5 He apologised to you, so why won't you him?
- 6 I can't what happened. The fire was terrible.

- Word Focus 3B.** Wstaw **scatter** *rozsypywać, rozpraszać* lub **shatter** *roztrzaskać* w odpowiedniej formie.

scatter ⇔ **shatter**

- 1 The windows were completely by the storm.
- 2 Someone these pills on the table.
- 3 The wind the papers all over the room.
- 4 I dropped the glass and it on the floor.
- 5 What a mess. Clothes are all over the room.
- 6 The force of the explosion the windows.